

Veïnats

DEL TERME DE CALVIÀ

revista informativa i cultural

SA RUA

GRAN REPORTATGE GRÀFIC A
LES PÀGINES CENTRALS.

• Entrevista a Carles Blanes,
director "Sa Nostra" damunt
les vivendes socials.

• L'Ajuntament al Tribunal
de Comptes.

• Crònica del Carnaval.

• Coses de Sa Nostra.

• Xerrades de cafè.

• Sabieu què...? Nova
secció.

EDITORIAL —

No fa molt, al Plenari del mes de Febrer passat, s'aprovaren una sèrie de pressuposts corresponents la major part d'ells a obres fetes al llarg de l'any 1.977 i, fins i tot, n'hi va haver un de l'any 1.966, referit a la instal·lació de les aigües a Magaluf. Pressupost que s'han aprovat, per tant, enguany, passats 18 anys, o 7 en el millor dels casos, d'ençà que es feren les obres.

Es ben segur, per altre lloc, que les persones que feren aquestes feines les cobraren en el seu dia i no han hagut d'esperar fins ara.

Aquí hi va haver irregularitats, i no ens aturam a pensar en les de cai re personal, perquè ja són coses passades. Però n'hi ha haguda una altra que no hi ha manera de matar, la burocràcia. Ens trobam a un Ajuntament excessivament burocratitzat, on els papers que entren corren el risc de perdre la noció del temps i de l'actualitat, i no per manca d'eficiència dels funcionaris, que quedi ben clar, inó per aquest sistema que corroeix l'administració a tots els nivells.

I aquesta burocràcia amaga la feina que puguin fer els polítics, però també són ells els qui l'han d'adobar en previsió de que fets com els abans mencionats no es tornin repetir.

Un Ajuntament com el de Calvià ha de ser modern, ràpid i efectiu; ara no ho és i tots sabem que hi ha maneres per fer-li, només és precis dur-les a la pràctica i, això, de vegades, és lo més difícil.

I sort que l'aigua no s'ha torbat tant en arribar a Magaluf com el seu pressupost en aprovar-se...

2ª Editorial

L'any passat no va sonar la flaüta per casualitat. S'ha tornat repetir el gran èxit de Sa Rua a Calvià.

La Revista Veïnats la va organitzar, però no ens ha costat molta feina fer-ho.

Quan s'organitza un acte en el qual s'espera que hi participi poca gent se solen programar moltes coses, com estimulants de la participació. Quan la gent hi participa com hi va participar a Sa Rua poca cosa més hi fa falta. La festa la fa la gent.

Gràcies i enhorabona poble de Calvià per ser POBLE.

0000

VEÏNATS

Dip. Legal P.M. 1/83.

Les opinions expressades als articles són d'exclusiva responsabilitat dels seus autors.

Collaboren:

Josep Suàrez.
Joan Rubio.
Joan Juan.
Magui.
Antònia Barceló.
Antoni Pallicer.
Ana Luisa Coll.
Carme López.
Xisca Esteve.
Mª Dolors Cortey.
Antoni Muñoz.
Damià Amengual.
Núria Garriga.

Han Coordinat: M.R. i V.

Preu.- 50 pts. nª 15, Març, 84.

NOTICIARIO LOCAL.

Pocas cosas ha habido destacables durante lo que va de mes. Se ve que este corto febrero i el principio de marzo no han sido propicios a los hechos dignos de ser mencionados. El resumen que puede hacerse pasa por una palabra CARNAVAL, así, el día 25 tenía lugar en el polideportivo de Capdellá un baile de disfraces, para unos días después, en la misma localidad y en la Escuela, se celebrara el tradicional concurso de disfraces entre los niños, durante el cual se montó un mercadillo con trabajos hechos por los propios estudiantes y aportaciones de los familiares, que se fueron vendiendo entre el público asistente a fin de recabar fondos para el intercambio que, anualmente, realiza esta escuela con los escolares del Centro Marcelle Pardà de Dijon.

El domingo día 26 tuvo lugar Sa Rua de Calvià, que consiguió reunir cerca de 600 personas durante el pasacalles y posterior concurso de disfraces en La Societat. De ellas, iban disfrazadas unas 300, de las que unas doscientas participaron en el concurso, de la siguiente manera: 21 comparsas, 91 disfraces individuales de niños y tan sólo 3 adultos, a pesar de que eran muchos más los que se habían disfrazado.

Y ya fuera del ambiente festivo, poco más que reseñar, a no ser que el día

27 tuvo lugar en el Ayuntamiento la Donación de Sangre a la Cruz Roja, que el 20 de febrero se firmó el convenio de las guarderías ratificado posteriormente por el Ayuntamiento en Pleno, y también el anuncio aparecido y firmado por la Asociación de la lucha contra el Cáncer de Calvià comunicando a los posibles interesados en hacerse un chequeo, que den su nombre en el Ayuntamiento.

Y hablando de Ruas, no podemos finalizar sin hacer referencia a la de Palma, en la que un grupo de personas de Calvià, junto con la agrupación Alior-na de Palma, obtuvieron el segundo premio de carrozas con al titulada "Homenatge a Joan Miró". A ver si el año que viene se anima más gente de Calvià!

Manuel Suàrez.

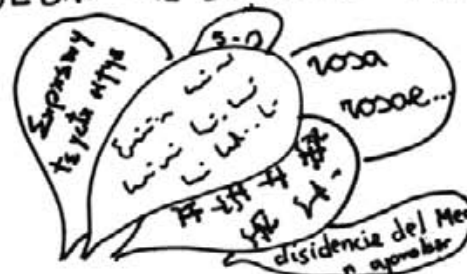
Premi del mes

Aquest mes, la bufetada de la nostra màquina, que ja comença a estar escardada, recau damunt es boll dels regidors del nostre Ajuntament que, essent mallorquins, s'expressen entre ells, i en públic, en castellà, quan tot el Consistori, si no la parla, entén la nostra llengua.

I vagi també per sa penada que ens fan passar de que no es trenquin quan s'envitricollen sa llengua xerrant en castellà.

Au idò, a xerrar en mallorquí, que a més d'ajudar a normalitzar el nostre idioma, no provoca mal de cap.

DEBAT AL DARRER "PLENO"

EXPLOTACION DE APARTAMENTOS TURISTICOS

Jardín del Sol	Mini Folies
Caesar's	(Pto. Andratx)
Acapulco	Jardín de Playa

INFORMES Y RESERVAS:

EDIFICIO PALMIRA - SES ROTES VELLAS
Tel. 69001-690966-691312-690264
Télex 68783 PAMO-E Sta. Ponsa (MALLORCA)

LA COMUNITAT AUTÒNOMA INFORMA:

-La Conselleria de Transports i Treball, de la que n'és cap l'anterior Batlle de Calvià, Francesc Font, ha presentat l'Obra "Los conflictos colectivos de trabajo" d'en Francisco Badenes.

-S'ha reunida per segona vegada la Comissió assessora de política lingüística de la Conselleria d'Educació i Cultura.

-S'ha arribat a un principi d'acord en el tema de la inversió de reposició que va satisfer les aspiracions del Govern Autònom.

-Han estat creades les noves comissions del patrimoni històric-artístic, que tenen un triple objectiu:

- Examinar els projectes d'obra en els Conjunts Històric-artístics.
- Vetlar per la conservació d'obres d'art i els valors històric-artístics.
- Assessorar a la Conselleria d'Educació i cultura i al Govern en aquestes matèries.

EL CONSELL INSULAR INFORMA:

També hem rebut aquest mes informació de les activitats del Consell Insular, que vos resumim tot seguit:

- Dins el programa Un invierno en Mallorca han tengut lloc els següents actes dins el nostres Terme:

-A Peguera:Hi va actuar la Capella Mallorquina, la soprano Paula Rosselló i el Duo de Clarinet i Piano.

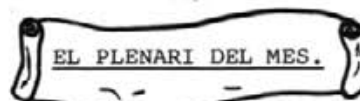
-A Illetes:Concert del Guitarista Gabriel Estarellles i recital de violí i piano.

- Festa de Carnaval a Palma-Nova, amb desfilada de carrosses.

- Es constitueix la Junta del Patronat de la UNED.
- Es concedeixen 700.000 pts. de subvenció a l'Escola de Mestres d'Aixa.

- Dintre del Pla de Cooperació amb els Ajuntaments de Mallorca, hi han inclòs la redacció de projectes elaborats per Servei d'Enginyers i Arquitectura del Consell Insular de Mallorca.

ooooOoooo

El resum del Plenari d'aquest mes és el següent:

- S'acorda contractar personal variat: tècnics d'administració general, guardies policia municipal, etc., així com la creació d'una plaça d'Enginyer de Camins i una d'auxiliar administratiu.

- Es nombra a Luís Fuentes representant de l'Ajuntament dins els Consells de Direcció de les Escoles del Terme.

- S'atorguen varies subvencions: a les monges de Calvià (8.000.- mensuals), 2.100 mensuals per cada nin que va a la guarderia de Peguera, 50.000 a Veïnats per Sa Rua, al Club Costa de Calvià 550.000 per organitzar el Semi-marathon que tindrà lloc el proper dia 18 i per promocionar el Volei-bol, 20.000 mensuals al Director de l'Escola d'Es Capdellà per fer-se càrrec de la Biblioteca Pública, etc.

- S'aprova una despesa de dos milions sis centes mil pessetes per a comprar papereres pel terme..

- Es subvencionaran els esportaments de garrovers i ametllers.

- Es construirà, en tenir ben clars

els projectes, un pas elevat per anar a l'escola de Palma-Nova

- El grup A.P.-U.M. va presentar una moió demanant es dirigís una carta al Govern on l'Ajuntament es manifestàs disconforme amb la L.O.D.E., després d'una forta discussió, es va deixar damunt la taula, perquè el secretari estudiàs si l'Ajuntament tenia atribucions per fer-ho.

- Es va acordar que les subvencions s'haurien de demanar a cap d'any amb la intenció de tenir-les presents en els pressuposts.

- Es va ratificar per majoria el Conveni Col·lectiu de les Guarderies.

Manuel Suàrez.

LES VIVENDES SOCIALS A CALVIÀ

Aquest mes hem pogut parlar amb el Director General de Sa Nostra, Carles Blanes Nouvilas, el qual, amablement, ens ha contestat a les nostres qüestions damunt aquest important projecte per Calvià, amb la carta que vos reproduïm textualment.

"Les obres que "Sa Nostra", mitjançant la Constructora Benèfica Ramon Llull, es proposa aixecar en el terme de Calvià, estan integrades dins del programa quadrienal de Vivendes de Protecció Oficial, estant el seu projecte en fase avançada d'execució. Oportunament, serà sotmès al MOPU als efectes de lograr la qualificació provisional que identifiqüi les esmentades vivendes de la manera assenyalada.

En conseqüència, la seva superfície, qualitat, preu de venda, condicions de finançament, entorns mínims i altres característiques, seran aquelles que venen determinades per la llei. Es procurarà una adaptació de volumens, acabats exteriors i estètica general que harmonitzin amb l'entorn,

creant així un conjunt de vivendes dignes, encaminades a resoldre el problema de les famílies que, havent rrobat el seu mode de viure en aquella zona i desitjant establir-se definitivament dins del casca urbà de Calvià, no han tengut possibilitats de veure-ho complit per les escasses ofertes que es donen en aquest sentit.

La forma de tenir accés a la propietat d'aquestes vivendes serà l'habitual en aquests casos i, en el moment oportú, donarem a conèixer tota la informació necessària a les nostres oficines, molt particularment a la de Calvià, així com en el nostre departament d'Inmobilitzat.

Exposat tot això, creim que l'objectiu de "Sa Nostra" queda clar i, una vegada finalitzat el projecte i tenint en compte les seves suggerències, que agraïm enormement, tant les dels tècnics de l'obra com les que noltros hi poguem introduir, estarem en condicions de fer una valoració general de l'obra.

El missatge que vole remetre al poble de Calvià és el de que amb aquest projecte de vivendes esperam complir un desig de "Sa Nostra", apuntant una solució, cap a la vella aspiració de satisfer unes necessitats a tota una població que ens ha demostrat, en tots aquests anys, la seva confiança i col·laboració i, sota un punt de vista personal, una gran satisfacció per veure culminat aquest antic i ansiat desig, nascut ja fa molts d'anys quan vaig tenir la sort de obrir l'Oficina de Calvià com a primer Delegat de "Sa Nostra" en aquest poble, del que guard uns records inmillorables i on hi tenc bons amics.

Agraït pel seu interés per aquest projecte, rebí una salutació ben coralment.

Carles Blanes.

NOTICIARIO

El carnaval llegó y se fue. Nuestros pequeños se lo pasaron de rechupete luciendo sus disfraces el pasado día 23 de febrero en una gran fiesta que supieron organizar sus educadoras.

Hablando de carnavales debemos hacer mención a Sa Rúa de Calvià, d 1 dia 26 de febrero, en la que pudimos observar una c comparsa de niños de "les escoletes municipals", eso si, un poco creciditos.

Parece ser que se va a crear un servicio auxiliar de las Escoletes, para los casos difíciles, que va a contar con los servicios de un psicólogo y un pedagogo.

El gabinete psicopedagógico

La necesidad de este servicio es algo que no necesita argumentos. Todos sabemos que hay y siempre los ha habido, niños con problemas de aprendizaje, tanto en el preescolar que incluye de los 0 a 6 años, como en egb (6 a 14 años). Contar con el servicio e un gabinete psicopedagógico es absolutamente necesario en los momentos actuales, en los que la tecnificación de la sociedad exige un aprovechamiento máximo de sus miembros.

Ahora, por fin, se crea un gabinete a al servicio de nuestras escoletes. Pero no caigamos en el error de contratar los servicios de un gabinete fuera de nuestro término. Hagamos las cosas bien desde un principio. Los servicios psicopedagógicos d deben tener movilidad, sobretodo en casos de niños tan pequeños, que deben ser estudiados "in situ", para mayor garantía. Además un servicio propio podría completar el arca educativa del término, incluyendo también a nuestras escuelas de egb en su campo.

Esto lo decimos sabiendo que existen ofertas de gabinetes psicopedagógicos establecidos dentro de nuestro término.

Aprovechemos esta buena ocasión.

PEP RUBIO

Carta d'agraïment

Volem des d'aquestes pàgines donar publicitat a la següent carta:

Al Sr. Director de "Sa Nostra"
D. Carles Blanes

Benvolgut senyor;

La Revista Veïnats vol expressar públicament el seu agraïment a "Sa Nostra" per la compra d'una excel·lent màquina d'escriure elèctrica, marca Brother-70, amb memòria, que ens serà cedida a la Revista per tal de poder millorar en gran manera les condicions tècniques d'execució de les futures revistes, i així poder donar una passa més en el servei cultural de Calvià.

Gràcies a "Sa Nostra", i a vostè, com el seu màxim representant de part de

REVISTA VEÏNATS

Pinturas y Decoración

DECORACION
IMITACIONES
PAPELES PINTADOS
BARNICES
LACADOS
MOQUETAS

PALMER

Telf. 67 04 73.

Es Serral, 36.

CALVIA.

Bar Restaurante

ESPECIALIDADES

- Arroz Brut
- Frito Mallorquín
- Sopas Mallorquinas
- Lomo con Col
- Tordos con Col
- Caracoles
- Paellas

CA'N PEDRO

COCINA MALLORQUINA
Y TAPAS VARIADAS

C/. Mayor, 53 - Tel. 67 04 53 - Calvià - (Mallorca)

COL.LABORACIO PREMSA FORANA.

Treim de Prensa Forana aquest mes un Article de la Revista Es Saig d'Algaida, titulada GALTADA, de la seva secció Calaix de Sastre, del mes de Febrer.

... i estimo a més amb
deseperat dolor
aquesta meua pobra,
bruta, trista, dissortada pàtria.

"Assaig de càntic en el temple".
Salvador Espriu.

GALTADA

Una vertadera galtada, un pic més, hem rebut, tots plegats, aquesta terra on ens ha tocat viure i els qui tenim la sort o la desgràcia de viure-hi. Per una vegada, els qui comanden de veres, els qui tenen poder per decidir-ho, els governants de Madrid, han decidit donar una petita passa per tal de retornar als diversos pobles que formen l'Estat Espanyol allò que governants anteriors havien fet tot el possible per robar-los: la llengua pròpia. És una passa que han donat en totes direccions... manco una: la que du cap aquí, cap a les nostres illes.

Això és la cosa que ha succeït, quan s'ha publicat en el Bulletí Oficial de l'Estat el concurs de trasllats per cobrir vacants de professors en centres estatals d'ensenyament, i s'ha manat: "Aquells concursants que obtenguin destí en escoles de Catalunya, País Basc, Galícia o València estaran obligats a adquirir el nivell de coneixement que els possibiliti la comprensió oral i escrita de la llengua d'aquelles Comunitats". Com veis, hi són totes les Comunitats que tenen llengua pròpia diferent de la castellana, excepte les Illes Balears. Mancança imperdonable i desoladora. Sí, una vertadera galtada. Perquè una de les eines necessàries per arribar qualche dia a la Normalització Lingüística és la descolonització de les nostres escoles.

I a qui hem de demanar comptes d'aquesta malifeta? En primer lloc, al Ministeri d'Educació i Ciència, autor de l'Ordre que

regula l'esmentat concurs de trasllats; Ministeri ocupat i dirigit, no ho vull oblidar, per persones que es declaren socialistes i que volen acabar, diuen, amb les situacions injustes de marginació. En segon lloc, a tots els polítics que ens donaren un Estatut d'Autonomia de rang inferior, buit de competències i de contingut. En tercer lloc, als actuals dirigents de la nostra Comunitat Autònoma, que permeten una agressió d'aquest tipus cap al nostre poble, cap a la nostra identitat i possibilitat de recuperació, sense deixar sentir ni una lleugera veu de protesta.

En Calaix de Sastre.

ooooOoooo

CARTES A LA REVISTA.

Sr. Director:

Por la presente quiero expresarle mi más sentida enhorabuena por la organización de Sa Rua-84, creo que fiestas como ésta crean y dan ambiente a nuestro pueblo, pero, por otra parte, quiero dejar patente mi total descontento por la falta de Policías Municipales de que hicieron gala las calles, convirtiéndose Sa Rua en un verdadero maremagnum de Rua y coches los cuales se entrometían entre las compras rompiendo toda la estética de grupo y ocasionando el consiguiente peligro de algún atropello, por otra parte y aunque hubo varios errores en la organización creo que lo positivo supera a lo negativo y por ello, señores de la Revista Veïnats, para este año les concedo un "Suficiente".

Un suscriptor de Veïnats.

Papeleria

ROSITA

Tel. 6700 17

C/ Mayor, 39.

CALVIA

CRONICA DE UN ESPECTADOR: CARNAVAL

Por Antonio Pallicer

Eran las cinco en punto de la tarde, de una tarde fría y húmeda. Solo unas horas antes lloviznaba y todo hacía pensar que el carnaval sería anulado, todo hacía presagiar como en el mundo taurino, una mala tarde: helada y desapacible.

Los personajes subían la escalinata de la plaza del Ayuntamiento, y se hacían corros admirando la maravilla del disfraz. Había dejado de llover y la alegría había vuelto a todos. Todavía subían comparsas uniformadas de mil maneras: ahora imitando muñecas, ahora los Siurells, o bien parodiando cuadros típicos de comedia como ese del soldado y la criada, etc.

Al punto la plaza quedó a rebosar.

--Mira que original es aquel disfraz.

--Eh! ¿pero y quién es ésta?

--Cuanto trabajo habrán tenido para confeccionar estas pelucas.

--Sí, son muy originales y trabajadas.

--Esperad os haré una foto.

La cordada de la revista Veïnats, se puso en cabez y comenzó el desfile a través del pueblo.

Todo había empezado unas semanas antes.

--No se si tendré ganas de disfrazarme este año.

--Sí, mujer, tenemos que salir.

--Pero, de qué nos disfrazamos?

--Mira, el sábado nos reunimos todos y hablamos del asunto.

Es sábado y los leños desesperan en la chimenea, crujen y chisporrotean.

--Bien, de qué nos disfrazamos?

--Propongo una cuádriga romana.

--Yo, un colegio de niños.

--Oye, tú también tienes que disfrazarte.

--No, que me da vergüenza.

--Hay que buscar personajes históricos.

--No, esto está muy visto.

--Qué os parece este !!

--Si, si; pero nos llevará tiempo y dificultades.

--No, mira, mi cuñado que es muy habilidoso nos hará esta parte, luego diremos a tu primo que confeccione aquéllo. Tú puedes dibujar...

Y así, poco a poco va tomando cuerpo el futuro disfraz.

La revista Veïnats sigue en cabeza abriendo paso a una calle espectante. El bullicio saca de sus casas a todos. El espectáculo es la mar de pintoresco; una procesión larga y variopinta llena la calle mayor. De ambos lados de la acera se rinden honores al fantástico tropel pausado, y desde los balcones y ventanas la gente ríe con los ojos. La bulla ha contagiado y los televisores se quedan solos. Al fin se ha conseguido!. Niños pequeños, niños grandes, niños viejos, todos están.

Llegan al Teatro y empieza el desfile para el concurso. Los notables deliberan. Se hacen cábalas. Por fin los premios.

--Atención!. A un niño pequeño, quizá el corazón le golpetea.

Todos han tenido un premio, nosotros, los espectadores se lo damos: por habernos hecho revivir la niñez, por habernos dado alegría, por hacernos ver lo absurdo de nuestras inhibiciones, de nuestros prejuicios que a veces nos atan y confunden con una moral caduca e hipócrita, por hacernos sentir más buenos, por obsequiarnos con este carnaval de la vida, tan zigzagueante y vana. Aunque sabemos que el mejor de los premios, es esa ilusión que habeis puesto en los preparativos, esa creatividad demostrada y esa altruismo donado; y que todo este esfuerzo es sin lugar a dudas, el mejor premio que vosotros mismos os habeis regalado. Aún así, gracias.

.../...

Todo ha pasado ya y las comparsas se retiran cansadas y contentas, y algunos están pensando en el próximo disfraz. Casi es de noche y el frío es intenso.

--Tal vez el año que viene yo no sea un espectador, sea ...

--Qué dices hombre!. Pero no ves que con esa cara tu siempre serás "Cuaresma" y nunca Carnaval!.

--No sé, no se. De todas formas, Viva el Carnaval!.

--Viva!!.

SI NECESITA UN
BUEN SERVICIO
DE GRUA
LLAME A:

**RADIO GRUA
CALVIA**

68 09 70

SERVICIO PERMANENTE
CALVIA (Mallorca)

Tels. 67 04 63 - 69 08 28

FERRETERIA - DROGUERIA

SANTA PONSA

Venta al Detall

Artículos Limpieza, Fontanería,
Utensilios de Albañilería, Perfumería,
Electricidad, Plásticos.

Edif. Xaloc I

Santa Ponsa

EL AYUNTAMIENTO AL TRIBUNAL DE CUENTAS

No es novedad, por ser de todos sabido y conocido, que todo gobierno, sea estatal o municipal, que se rige por normas democráticas, es aquel que se autonombra su gobierno. Pero lo que muchos, al menos aparentemente, ignoran o se desentienden, que el voto de todo ciudadano es una fracción de poder por emanar éste de aquél; motivo por el cual, cada votante tiene la insoslayable misión de convertirse en atento vigía velando continuamente y constantemente para que sus derechos no se violen, desvien ni se distorsionen de la letra de la Constitución, madre de leyes, que por abrumadora mayoría nos impusimos para que rigiera los destinos del pueblo en libertad, con todos sus derechos y deberes insertos en ella; vial por el que debemos discurrir todos los que amamos la convivencia en sociedad como ciudadanos libres en todas sus extensiones y dimensiones como disfrutamos hoy, a diferencia, de tener que vivir como súbditos con todas las libertades legales.

Cada cuatro años, haciendo uso de nuestro voto popular podemos intentar cambiar de gobierno si no nos satisfizo su labor gubernativa, siendo un deber de todos y cada uno de los electores la valoración de todas sus andanzas gestionativas realizadas en sus pros y sus contras para que le sirvan de medio orientativo al depositar su voto en futuras elecciones.

Como también, nuestra Constitución nos ha dotado de organismos reguladores de posibles desmadres de ella; un tribunal Constitucional para el supuesto de que alguna ley no cuadre en su seno; un tribunal de Cuentas administrativas por presuntas apoderaciones de fondos públicos indebidos; un Defensor del Pueblo para que todo ciudadano pueda acudir a él cuando se considere acreedor de algún derecho.

Por creer, indefectiblemente, que es un recto proceder de todo ciudadano el defender sus intereses y en este caso el de todos los

administrados, el 28 de Febrero instancié al Tribunal de Cuentas de Madrid, por conducto de la Delegación de Hacienda, solicitándole dictamine y falle una presunta malversación de fondos públicos acaecido en nuestro Ayuntamiento por considerar que el acuerdo plenario del 18-11-83, en relación a la paga de los miembros corporativos, es ilegal, por no ajustarse a derecho según se desprende del Real Decreto Ley 1.531/1.979.

Mi intención era insertar en nuestra Revista "Veïnats" una fotocopia de lo solicitado, que, por su extensión, omito.

Esperando el fallo sobre dicha contingencia, tengo que añadir que si no fuese satisfactorio, aún queda el sin perjuicio de llevarlo a un contencioso administrativo ante los tribunales ordinarios, lo que no creo sea necesario porque, desde mi punto de vista, dicha ley es concreta, concisa y tajante.

Calvià, 7 de Marzo de 1.984.

Damià Amengual i Mas.

Carta als partits polítics del nostre Ajuntament.

Al PSOE:

Les grans equivocacions del partit que governa l'Estat Espanyol, en matèria política se refereixen baix el meu punt de vista a la política antiterrorista, i a la autonomia. Les dues matèries requereixen un tractament progressista. En ambdós casos el PSOE aplica una línia conservadora. No oblidem que AP els hi dona suport en les dues matèries.

Però em referiré exclusivament a la matèria d'autonomia, i en particular a la qüestió lingüística. El govern de l'Estat no ha dubtat en remetre les corresponents lleis de normalització lingüística de l'Estat quera i del Català al Tribunal Constitucional, fent així ostentació de la seva concepció lingüística centralista, com una

part més de la seva política. Així és com l'autonomisme, que, per naturalesa pròpia és una teoria progressista ha passat a ser arma de batalla de partits totalment dretans, com PNV, CiV,... contra el PSOE.

Ara no entraré en altres temes autonòmics, perquè aquest és lo suficientment fort, com per no desviar l'atenció.

Dins la cadena de les autonomies un treball molt important ho representen els Ajuntaments, i per això vull relacionar el fet lingüístic amb la política que fins ara ha duit el grup socialista en aquest aspecte en el nostre Ajuntament, que ha estat quasi nul·la. Dic quasi perquè s'ha començat a introduir el català a les Sessions Plenaries, però sense cap norma que li doni suport. I parl d'una norma, perquè un Ajuntament, de Mallorca, que no té, a la majoria dels seus components, un caire tan progressista com el nostre, em refereix a Sant Llorenç des Cardassar, ha aprovat un programa de normalització lingüística per el mateix Ajuntament. I sense anar tan enfora vegeu el que ha fet l'Ajuntament de Pal que ha adoptat una actitud beligerant en reemplaçament de la nostra llengua. Perquè no fer-ho a Calvià? Esperem que els nostres representants socialistes no caiguin en el mateix error que la cúpula central i centralista del seu propi partit.

A UM :

Quan en el darrer plenari la secció d'AP va proposar enviar un text recusatori contra la LODE me va venir a la memòria una dada molt important en el procés de negociació de la referida llei. I desde aquí ho vull recordar a UM;

La LODE ha estat aprovada per el Congrés de Diputats per el vot majoritari de la cambra amb els vots favorables dels diputats esquerrans i pels dels de Convergència i Unió, que com tots sabem és el partit amb el qual UM és afí i amb el qual integrà probablement la coalició que formarà el Partit Reformista.

Una abraçada a tots.

Pep Rubio i Terrasa.

LA REINA ESPANTO I ES BUFON CATAPLASMA

(2ª PART)

Després de que la reina hagués banyat tot el palau amb llàgrimes va ordena a un correu que anàs a cercar a n'el rei de la panxa i el duqués.

Quan havien passat unes setmanes a la fi va arribar, i quan eren a palau ballant en Cataplasma va trepitjar a la reina i ella va pensar que era el rei, després del sopar quan pujaven l'escala... zas! el rei va caure i amb ell la reina, perquè l'havia agafada de la mà. La reina es va posar a plorar, se li havia caigut la perruca i trencat el turmell i va cridar:

-Perquè me trepitges tot el temps? Fora d'aquest castell!

-Senyora, ha estat vosté que m'ha passat el peu enmig de les cames. Es que no sap caminar?.

¿ qui havia passat el peu enmig? .Crec que ja ho sabeu.

Tot se va descobrir, en Cataplasma era molt gentil de llavonses ençà. Un dia li va dir a la reina que al futur rei li agradaba molt anar a caçar, naturalment això no era vera. La reina tot d'una li va dir al rei que un aucellet li havia contat que li agradaba anar a caçar, ell no podia dir que no. Feia molta fosca i de sobta:

-Auxili, auxili; El vent m'en duu.

-Baixa, baixa, estimat meu. Però ja no es va sentir res, ni el va veure. Ara ja sabia que en Cataplasma tenia qualche cosa que veure. Va pensar i pensar... A n'és

sopar li va posar un líquid a n'és tassó d'en Cataplasma per feer-lo dormir, un pic dormit el va lligar al peu del seu llit quan es va despertar i va veure a la reina asseguda devora ell se va empagar.

- Qui m'ha lligat al llit? .Què fa voste aquí.

-No te preocupis, només he vengut a assegurar-me.

-Jo no sé res, jo no sé res!

-Per què dius això si encar no t'he demanat res? .Què els hi ha passat a tots els reis que han vengut a palau?

-Ja li he dit que no sé res!

-Contesta!

-No sé res!

-Si no ho fas per les bones ho farà per les males!

-No això, no, no me prengueu la roba!

-Idò parla!-La reina rendida el va deixar per impossible, però li va dir que si li passava qualche cosa al rei no ho contaria.

El rei quan va arribar tenia una mica de complexa per tot lo que havia passat, però a pesar de tot se va fer molt amic d'en Cataplasma i el va nombrar ler ministre per tenir-lo content.

I això és tan veritat com que es conte s'ha acabat.

NURIA GARRIGA

(6é nivell Egb)

JOAN SALVA

construccions

calvià

EL CAVALL GUENYO DE L'EMPERADOR

Tota la ciutat estava engalanada. Arc triomfals i garlandes de fulles i de flor donaven una alegria virolada als carrers i places.

Els balcons dels palaus i de les cases senyorials lluïen draperies i damassos vermells, verds i blaus amb amples serrells i franges daurades. Totes les finestres estaven de festa amb ornaments de setí o de vellut, i qui no en tenia hi posava la millor catifa o aquella vàn va: tan estimada que es guarda només per les grans solemnitats i que sempre està ben guardada a l'arca gran. Si més no, hi havia el tros de roba més nova i bonica que s'havia anat a comprar a la botiga i que més endavant serviria per fer-ne un vestit o unes cortines...

Jamés més de dues setmanes que havien començat els preparatius i Pere Cardel, pregoner de la Universitat, es va passar tres dies (de les vuit del matí a les vuit del vespre) fent "la Crida" per tota la ciutat. Només de posar-se la trompeta als llavis la gent s'hi anava acostant i fins a formar un grup compacte que l'escoltava atentament.

Eren ordres del Virrei:

"Tots els qui tinguin molins, tant d'aigua com de sang, que per la provisió i refresch de la prelat de Sa Magestat"...

El Virrei havia rebut una carta signada pel Príncep Andrea Doria escrita a la ciutat de Nàpols, on li feia avinent de l'arribada de: "Don Carlos Cinqué, Emperador de Romans, Rei i nostre senyor en la sua ciutat de Mallorca".

L'Emperador volia intentar per segona vegada el desembarc a Alger, i amb aquest motiu havia ordenat una concentració de forces a les Balears.

A Ibiça, hi va arribar la flota deponent dita "La Grossa", i que hi va restar perquè el mal temps dificultava el poder arribar prestament a Mallorca. Estava formada per gent de tota mena, amb gran veterania de lluites, i disposada a aconseguir una victòria absoluta. La formaven a-

lemanys amb el seu capitost Frostipero, italians manats per Coloma i Espinola, i la resta pertanyien a diferents terres d'Espanya i eren provinents de Sília, Bona i Nàpols. Aquests darrers estaven capitanejats per Ferran de Gonzaga.

"La Grossa" estava formada per cent naus, i d'aquestes quatre eren de Malta, quatre de Sicília (manades per Berenguer de Recasens), cinc de Nàpols (manades per Garcia de Toledo), dos de la Senyoria de Mònaco, dos del Vescomte de Segalà, dos del Duc de Terranova i quatre del Comte d'Aguilera. La resta eren genoveses d'Andrea Doria, almirall de la flota.

A la ciutat de les Mallorques hi havia l'estol anomenat "Flota Espanyola" composta per dues-centes naus del tipus dit "Escorxapins" i "Tafurques" o "Passacavalls" i embarcacions biscaïnes i de Flandes.

Mai no s'havia vist una cosa semblant i pels carrers la gent s'aturava embadalida contemplant aquells homes que tenien tanta anomenada i estaven considerats com herois de llegenda.

Dels qui manaven la flota que s'havia quedat a l'illa d'Ibiça, n'hi havien vingut alguns que cridaven l'atenció per l'elegància de llurs vestidures.

Encara que a molts no els coneixien, en veure un cavaller envoltat de soldats i de cortesans afalagant-lo i demostrant-li respecte, suposaven que es tractava d'un personatge principi al. Els noms es deixaven sentir i eren abastament coneguts per tot hom: Hernández de Córdoba, Duc de Sessa, Hernán Cortés i els seus dos fills, Ruiz de Castro, Marqués de Cuéllar, Comtes de Feria d'Alba, de Luna, d'Alcaudete, de Chinchón, d'Oñate i molts d'altres personatges que anaven a bord de les quinze galeres de Bernardino de Mendoza, amb l'acompanyament d'homes, armes i cavalls.

Els darrossa a arribar causaren sensació per la fastuositat de llurs armadures i per la seva alçària. Eren els cavallers de Catalunya, d'Aragó i els del Príncep de Salerno.

Volem fer constar que ens ha ajudat

molt per l'ambientació d'aquesta llegenda un llibre de Suau Alabern editat per "Panorama Balear" amb ocasió del centenari de la mort de l'Emperador Carles Ier. Ens parla de la crònica de Joanot Gomis, que fou escrita l'any mil cinc-cents quaranta un, i fou impresa a Ciutat de Mallorca l'any mil cinc-cents quaranta-dos per Ferran de Cansoles. Posteriorment (al segle XIX) Campaner va incloure-la en el seu famós "Cronicón Mayoriciense". Recentment, Octavi Viader va reeditar-lo amb un pròleg comentari de Sureda Blanes. El títol de l'esmentada crònica és: "Llibre de la benaveturada vinguda del Emperador y Rey Don Carlos en la sua Ciutat de les Mallorques i del recibiment que li fonch fet, juntament amb lo que més sucehi fins a l'altra dia que parti de aquella per la conquesta de Alger".

Les primeres paraules de l'Emperador en davallar la passarel·la del vaixell foren aquestes:

- "No calien tants d'honors a la meua persona. Només us prego, senyor Virrei, que em tracteu de la mateixa manera que es fé als reis avantpassats meus".

I amb caminar fatigat es va adreçar al lloc on esperaven dos cavalls. Un d'ells era de color blanc i anava guarnit amb gualdrapa de vellut vermell i serrells i d'or. L'altre era de color negre i els guarniments del mateix color. Era un home natge a l'Emperadriu Isabel, morta feia poc.

Carles va dubtar un instant abans de fer un gest al seu cavaller Legrand perquè aquest muntés el cavall blanc. Ell ho féu en el negre.

Una dona vella vestida de fosc que es recolzava amb un bastó i que feia molta estona que romania al moll esperant poder veure d'aprop l'Emperador, féu un pas endavant per acostr-s'hi però dos soldats li ho van impedir.

Carles ho va veure i ordènà que s'acostés: - Bona dona, potser voleu demanar-me alguna merç? Podeu fer-ho sense por, ningú no us dirà res.

La velleja se'l mirà de fit a fit i

amb veu tremolosa però molt clara, respongué:

- És pel vostre bé, senyor, que vull demanar-vos quelcom... No munteu aquest cavall negre, l'he mirat bé i és guenyo, i això porta mala astrugància. Feu-me cas, baixeu-ne...

L'Emperador somrigué i amb un gest amable de la mà va acomiadar-la afegint: No temeu per mi, bona dona, mai no he cregut en aquestes coses...

La comitiva s'anava formant lentament, el pali era portat pels Jurats i cavallers principals mallorquins. El següent era molt nombrós i tota aquella gent a peu i a cavall formava un quadre bigarrat.

L'Emperador tenia un mig somriure al llavis quan va demanar al cavaller major: - No trobeu curiós com la gent del poble creu cegament en aquestes dites de la bona i la mala sort? No he entès bé el que em deia aquella bona endolada en respondre les meves paraules, hi havia massa soroll al meu entorn...

Legrand va acostar-se al seu senyor.

- Majestat, la vella deia que a més de guenyo, el vostre cavall té una mena de boira o de névol als ulls, la qual cosa és també un senyal de dissort. Ha dit: "que un vel impedirà la realització dels vostres desitjos..."

Carles va reflexionar uns instants abans de dir al Virrei, que anava al seu costat:

- Digueu que no disparin més canonades de benvinguda perquè aquest cavall és molt nerviós.

Don Felip Cervelló, Virrei de Mallorca, recordava les darreres paraules de Sa Magestat Imperial en acomiadar-se:

-La nostra tristesa és molt gran després d'aquesta desfeta. Mentre abandonàvem l'illa amb tot l'estol de naus dirigint nos cap a Alger ens sentíem contents amb l'esperança de tornar victoriosos. Però Nostre Senyor no ho ha volgut, i no ha estat així perquè per mor del mal temps les tempestats i -sobretot- la boira, aquesta nostra expedició ha fracassat i hem perdut homes, vaixells, animals i armes... Ens costarà refer-nos per intentar, novament, la conquesta d'Alger. Ara bé, la saviesa popular diu que fins les grans desgràcies tenen alguna cosa bona, i en aquest cas puc dir-vos que hem fet el descobriment d'un poble que no coneixíem i un regne amagat que era nostre, i que molt ens ha complagut...

Amb la mà dreta, L'Emperador, que la tenia damunt dels ulls closos fortament, va fer un gest amb l'altre i en afegir:

-També hem après quelcom important, i és que la credulitat de la gent senzilla no és per ferne mofa ni per despreciar-la. Perquè el vel que tinguin els ulls d'un cavall negre pot significar la boira que desorientarà una armada poderosa i que creia invencible...

Don Felip de Cervelló feia gestos afirmatius tot i que no tenia la més petita noció del que Carles li estava dient.

Només una velleta vestida de negre que s'aguantava amb un bastó li hauria pogut donar resposta.

Però don Felip de Cervelló, Virrei de Ciutat de les Illes Balears, ni tan sols la coneixia.

MA DOLORS CORTEY

(Extrèt del seu llibre "Les nostres llegendes" de Pub. de l'Abadia de Montserrat)

LA GRAN MASCARADA

Todo el día. A cualquier hora. En cuanto hojeas las listas de los libros más vendidos, se te ocurre (pobre infeliz) darle al botoncito de la televisión, o tienes la intención de matar una tarde de decadente domingo leyendo algún suplemento de los periódicos, aparece ante tus ojos la interminable comparsa de máscaras. Y una, insensata que es, se dice: "pero, ¿otra vez?, si el monstruo del paro me está mordiendo la entraña, si Ronald Reagan está en un tris de volver a ser presidente de los Estados Unidos (y a mi como colona forzosa me afecta), si dentro de nada seremos seis millones de habitantes, si tengo un misil en mi jardín, si estoy en servicio de autobuses es cada día peor, si sigo sin entender la forma de rellenar el formato para la declaración de Hacienda..." Y mientras que tu o yo reflexionamos la foto de la revista, el programa de la caja tonta, o la frase impresa del libro, sigue alki, para que nos enteremos bien, para que nos reunamos en torno a ellos rindiéndoles una extraña y paranoica pleitesia.

Ante la imposibilidad de hacerlo personalmente dado el extraordinario número de personajes y aspirantes a personajes, que de todo hay en la vida del señor, quiero dar desde aquí las gracias a todos los que están empeñados en saturarme el sentido del oído contándome su vida, milagros y hazañas durante los últimos cincuenta años. Gracias por los desvelos que se tomaron los ángeles guardianes de mi juventud para que tuviera una infancia sana y de derechas. Gracias a los que combatieron, desde cualquier puesto, por la libertad y por todas las calamidades que se vieron obligados a sufrir por esta noble causa. Gracias a todos, pero ahora que, afortunadamente, vivimos en un país libre, donde cada cual puede expresar libremente sus opiniones, ahora que ya nos hemos enterado de cómo iba la fiesta, dejémos el derecho de asimilarlo y contemplar aquel cuadro con el rigor y la objetividad que confiere el tiempo y que, para bien de todos,

convierte el odio y sufrimiento en historia.

Es evidente, y creo hablar por más de una boca, que a los acontecimientos sucedidos en España durante el último siglo son de una importancia capital para conocer quiénes somos y a donde vamos como nación. Los que, por razones de edad no los vivimos estamos interesados en comprenderlos, aunque tan sólo sea para conocernos mejor a nosotros mismos. Pero cuando, como desgraciadamente está sucediendo, se presta más atención a las "movidas" personales que a los acontecimientos históricos, se pone en juego, nada más ni nada menos que nuestra identidad, y eso es algo muy serio.

Así que, por favor, aunque les ofrezcan un buen montón de dinero, por el bien de todos, señores y señoras ex-ministros, primos, fieles esposas, ex-amantes, etc, etc. dejen de martirizarnos con sus memorias. El país se lo agradecerá. Creo que fue Cocteau quien dijo, cito de memoria: "No me interesa la historia, sino la civilización". ¿Comprenden, amados míos la diferencia?

ANA LUISA COLL
Febrero/84.

El nostre racó

Pels aficionats a la contemplació de la natura i tot allò que hi diu amb ella i no l'espenya, sinó que és un encant més d'aquella, vull recomanar un llibre que farà mil i una delícia pels seus ulls exquisits. L'obra en qüestió és:

BYNE, a/STAPLEY, m.
cases i jardins de Mallorca
Editor José J. de Olañeta
Producciones Gráficas Cannot AISA .
Barcelona.
(34'5 x 23'5 x 3 cms)
44 pàg de text més 188 fulles dedicades a reproduir fotografies.
Cobertes de tela
Preu aprox: 5000 pts.

Recollim unes línies del pròleg que fa a l'obra, na Catalina Cantarellas Camp

"...En ella se analiza tanto la vivienda rural como la urbana pese a que el hincapié recae en la primera. Las construcciones palaciegas, de tono señorial, integran la parte consagrada a la casa urbana... se refleja tanto en la estructura constructiva, y en la relación de la misma con el entorno como en el sistema de explotación agrícola. El hábitat rural ejemplifica, así, la armonización de las necesidades económicas y de los valores artísticos..."

"...Quisiera, más bien, destacar la consecuencia práctica que de su conocimiento puede desprenderse como impulso hacia la salvaguarda del propio patrimonio artístico que aún puede recuperarse. pues la mayoría de los edificios reseñados por Byne y por Stapley se conservan en la actualidad

I ja que hi som, vos recoman un altre llibre dedicat a treure les belleses de les nostres coses, de la nostra identitat:

GARCIA INYESTA/ OLIVER SUNYER
cases de pagès a la zona de l'Alqueria Blanca

Publicació del Colegi oficial d'arquitectes de Balears.
Delegació de Mallorca.
(21 x 21 x 1 cms)
cobertes de cartró
107 pàgines i un caramull de dibuixos
preu: 900 pts

Reproduec un bocí del text que diu així:

"...És hora, doncs de posar en paper divulgatiu, a risc encara d'intelectualitzar-les, unes construccions que haurien d'esser un fet cultural eb si mateixes."

"...Així és que intentam donar una visió que, per a nosaltres, ha volgut esser la més natural possible, encara que mediatitzada per la nostra professió d'arquitectes, taant en el temps, com en l'aproximació i en la forma d'expressió: el dibuix, com un mitjà que s'us ha fet més fàcil que la fotografia o la literatura."

CARME LÓPEZ

SES MATANCES (2ª part)

El tema de ses matances és tan ample i important que tenc sa necessitat de seguir-ne parlant una vegada més.

Avui el vull enfocar desde el punt de vista de sa raça des porc i de sa festa de ses matances.

Es porc negre.-

Quant a nés porc vull donar a conèixer una entitat anomenada es Patronat de Races Autòctones de Mallorca (P.R.A.M), que té es seu domicili a Campos, carrer Nous nº53. Aquest Patronat promou s'idea de sa recuperació de ses races autòctones de Mallorca, i entre altres, des porc negre mallorquí.

Diu es PRAM que es pagès treballava sa terra amb tècniques i eines sorgides de s'adaptació a un sistema d'explotació particular que són úniques i diferents d'altres bandes. Per aquest mateix motiu va haver de formar unes races animals, que adaptades al lloc, donassin la màxima producció "Així se varen formar ses races autòctones".

"La fixació-genètica d'una raça animal és un procés llarguíssim. Aquest procés en el cas de les nostres races, ha estat molt més llarg degut a què no foren formades d'una manera científica. La formació de les nostres races ha seguit un procés quasi natural, consolidant-la un munt de factors, com són la insularitat, la climatologia, els recursos alimenticis, l'agricultura tradicional i molts d'altres. D'això deduem que les nostres races representen un tresor genètic que difícilment es podria reconstruir però si és possible mantenir-les pures".

Per tant ses nostres races són ses més adaptades a sa terra a on vivim, i a la llarga ses que més profit poden donar.

Des porcs negres mallorquins diu que són insuperables pes gust que donena la sobrassada i "que n'hi ha bastants, però s'ha de procurar que no perdin la puresa, mitjançant programes de millora i selecció".

Sa festa.-

Ses matances eren apart des seu pes econòmic és una festa familiar grossa.

Ets adults feien ses feines, congregant-se una bona quantitat de gent, parent i veïnats, que acabarien fent s'esclafit final.

Es nins ja començaven sa bulla de tot d'una amb sa penjada de sa coa des porc. També era un costum antic treure a passetjar es crani des porc pes carrer i encendre mistos de fer pets, com senyal de que a ca-seva feien matances. Per suposat, si era dia feiner, no anaven a escola.

Però no sols es nins, sinó que es joves se n'anaven a passetjar ben vestits fins ben lluny, mentres es majors feien ses feines.

No fa molt de temps que joves d'Andratx venien a Calvià, mascarats, a passejar-se era senyal inequívoca de que a ca-seva hi havia matances.

Però lo que era sa festa grossa, grossa començava quan acabava sa feina i venia es sopar, a on se tirava sa casa per sa finestra.

De primer arròs brovòs, engrogat, amb tords, conill, pollastre, tallades fresques des porc, esclatasangs. De segon es esaldums amb pilotes d'allò més bo. De fruita: meló, magranes, taronges, ametles torrades, bunyols i oreïanes amb mel, coques. Tot regat amb bon vi novell, vi blanc, mistela i suc de tota casta.

Després amb sa panxa plena es joves componien sa rotlada per encetar es ball, s'asseien a davant, deixaven lloc pes guitarrer i es guitarroner i començaven sa vetlada. Es més espabilat treia lo primer de tot a sa fia de la casa (fixau-vos bé amb s'importància de sa primera dansa pes nostres pradins. En es nº 0 de Veïnats hi ha un article que també fa menció a s'importància de sa Primera a sa festa major des poble). Després tots, un darrera s'altre anaven traquent a ballar a ses fadri-

nes, i amb bons bots i bones coces anaven componguent ses nostres belles antigues dances. Quan es color de rosa tenyia ses galtes de ses al·lotes i sa suor era en es front des joves se feien descansos per refrescar amb seca i mentres tant se feie es jocs de matances per es més nins i es qui ja no eren nins, com per exemple "es joc: el t'encendré" que cercava encendre un pedaçot penjat a sa faixa de qualcú

amb un llum d'oli que duia un altre. Es qui anava davant amb bones remenades des cul procurava apagar es llum. Si se conseguia encendre, tothom sortia amb es capell per apagar-lo a base de batculades. Un altre joc, també molt divertit que se solia jugar era es borinot. Antoni Galmés l'explica de sa següent manera:

"Un dels matancers, fora manies, capell posat, com tots en aquell temps, en convidava dos més per fer el joc i els feia avinent que el borino que anaven a fer, era "mos", perquè no tenguessin por, ja que els borinos negres duien mala sort; se'ls posava, un a cada costat, una passa enfora, cames una mica aixencades, sense porer moure els peus, fent-los posar sa mà girada damunt la galta de la part del que feia el borino; aquest duia el capell posat a s'enrevés, perquè fos més bo de tomar i un poc passat perquè s'aguantàs bé, amb sos dos punys feia el borino: uuuuuu... uuuuuu..., de mitjant cuixes per amunt i en arribar allà on no deim i tots pensam, més de dues jovenetes feien aquelles mitges rialletes... i el borino per amunt i quan li pareixia, que qualcun d'ells estava distret, l'hi etzibava galtada, lo més fort que podia i el galtetjat feia el possible per tomar-li el capell amb una bufetada i la cosa seguia, fins que un li tomàs el capell, que a les hores passava a fer el borino. Quasi sempre el que començava a fer el borino en solia sobre prou i no se deixava tomar el capell i els altres dos solien romadre amb les galtes ben vermelles i sense ressavis de mal de quéixal, si en tenien gens, amb gran rialler de la rotlada."

Després seguia sa ballada fins que sa son feia acabar sa vetlada.

Hi havia vegades que qualcú, que se sentia ofès perquè no havia estat convidat amb una colla d'amics esbucaven es ball, a base d'armar qualque escàndol com podien sser bregues, o tirant fulles de moro a dins es rotlo de ballar, o amollant mosques d'ase, amb ses ales tallades, que, com se sap, tot d'una cerquen sa regata... i sa festa acabava amb ets ànims encesos i amb tocs.

Per fer aquest article he emprat es testimonis escrits de N'Antoni Galmés en es seu article "jocs de matances" aparegut a sa Revista Lluç nº691, es d'En Jordi Vallsper i Joan Llabrés en es llibre "Els nostres arts i oficis d'antany-III" es d'En Jaume Barceló i Lluís Forteza en es seu llibre "Cançons i jocs populars de Mallorca" i es testimonis orals de Madò Catalina "Pacienta" i sa seva filla Na Catalina Terrasa.

PEP RUBIO I TERRASA.

Sa Nostra Cuina

Es blanquets

Se bull un troç de carn sanguinosa, cor, i coll bedocat. Quan és cuit se mol i s'hi posa pebre bo, sal, espècies i pinyons. Simboliquen amb els regins i se bullen vint minuts.

Paté o pastís de fetge

- 1kg. de fetge
- 1kg. de xua de es ventresca
- 1/2kg. de carn magra
- sal, pebre bo, trufa, conyac

Se mol tot cruu i se posa al bany Maria durant tres hores. Llavors l'empotam i el tomam bullir al bany Maria duran vint minuts.

Xisca
Esteve

Aquesta vegada, amb el vostre permís, jugarem a les endevinalles. Iddò, com l'interlocutor d'avui, m'ha convidat a tornar-hi a xerrar amb ell, en aquesta xerrada no figurarà el nom propi ni les fotografies que s'acostumen, tan sols les seves paraules i les meves preguntes, per donar-vos llum de qui es pot tractar, i el pròxim mes desvetlarem el misteri.

"... però amb una paraula: an aquest animallet ou! I s'atura. I no caminarà una passa si no li dic arri! I un home d'edat ha d'estar alerta amb això, perquè hi ha bèsties que tot-d'una que estan enguinxades ja... I hi ha pasta per passar-te per damunt. Aquest no. I llavors això, el pos aquí, a una vorera de camí, que puguin passar, i allà si hi ha menjar, o si hi ha ... comença a llepar allà i no se mou. No se fa por de res, ja poden tocar i poden fer. No se fa por de res. I segons quines bèsties sortiren escapades... I per això no el venc.

-¿Solen viure catorze o quinze anys?

Aquí quan el meu cunyat se'n va anar, el meu soare en tenia una, que estirava aquest carretet, ara jo està tot esbutzat, jo en vaig comprar un altre, i tenia una somera vella que va viure trenta-cinc anys. Me la va regalar quan en tenia vint-i-nou i encara la vaig tenir sis o set anys més. Jo, fela feina, en aquell entre-mig - vaig fer casi quaranta anys de picapedrer - i la meua dona de vegades l'enganxava, també era molt ximpla, i duia un feixet de llenya, i se passejava. I un dematí al dur-li es menjar, li va pegar mal, va anar a cercar es menescal. I es menescal no se que li va fer, però en es dos o tres dies... Quan m'ho va dir, vaig dir iddò murirà, perquè és per demés an aquests animals en tenir aquesta edat: alerta.

-¿Va morir dins s'estable?

Si, si. Vaig llogar un carro, i la vaig dur a enterrar a dins un tros meu. Vaig fer

un bon clot, i quan vaig tenir es clot fet l'hi duguérem.

-¿Deu esser mal de manejar un animal així mort?

No, era molt petita. Aquest li guanya de tres pams. Era d'aquelles someretes petites. Perquè, aquest, jo el tenc per llaurar. Jo llaurava. És molt bo per llaurar. Quan el vaig armar el vaig baratar, tenia una somera per l'estil, però ses cames de davant li començaren a fer sang, casi no podia aixecar-se, estava molt grassa. Vaig anar a cercar el mercader, que ja és mort el pobre, que el coneixia, ja n'hi havia comprat una altra li vaig dir "tenc una somera així i així" i ell em digué "i jo tenc un ase bo per tu" i quan la vengué a recollir digué "sabs que farem, em dones tres mil pessetes i en pau". I quan tornà em digué aquest ase.

-I amb sos animals vells ¿què en fan? ¿sabò, carn o què?

Bistecs. I a França, que hi vaig estar dos anys i mig, ses carnisseries han de tenir pintat es cap de s'animal de sa carn que se ven, a damunt es portal. I si sa carn és de bèstia vella, ho han de posar escrit a un cartell. En aquell temps, ara no ho se, hi havia molta d'ordre. Era després de sa primera guerra mundial. Jo encara vaig veure moltes cases esbucades.

-¿Vareu arribar a menjar carn de cavall?

Si! I era molt bona. Ara vos diré sa cosa. Jo tenia desset anys quan m'en vaig anar cap a França. Per anar a França n'havies de tenir un que te recomenàs. Jo tenia un cost que tenia un cunyat que mos va escriure una carta de reclamació, de treball. I mos n'anàrem plegats. En aquell temps hi havia moltes diferències amb Espanya. Es diu moltes vegades que Espanya i França són diferents i és ben vera.

-¿De què fèieu allà?

De camarer. A Bellfort, devora Alemanya. Es primer any que hi valg esser hi va haver set mesos de neu, va esser un any extraordinari, es francesos no ho havien vist mai. Cada dia dematl, a les set tot-hom havia de tenir la seva "acera" ben neta per poder transitar. Si qualcú no ho feia: multa, ja podia esser s'avocat o qui fos. Els lleters no duien rodes, duien lo mateix d'una barca, per repartir sa llet an es poble, a damunt com a dos balancins que ho estirava una vaca perquè no patinava damunt sa neu. Passava un auto blindat amb uns bons "arranques" i dos "cilindros" però grossos, i agafava sa neu i la tirava a sa vorera que havies d'estar alerta, perquè la tirava lo mateix d'una pedra, i deixava es carrer ben net. Sa neu arribava a esser tan alta que agafava tres altaris vostres, i no hi vèieu. Llavors aquella neu quan arribava s'estiu s'anava fonguent. Allà hi havia un riu, que passava per enmig des poble, que se congeloçava i posaven un cartell com mentre podieu anar-hi a patinar.

-¿Devia tenir més d'una pam de gel?

¿Més d'un pam? Hi d'havia haver dos metres de vidre. Jo tenia bona vista, ara no ho voldria, però un homo jove té bona vista, me recolava damunt sa barana i hi veia un rolet com es dit que passava per davall de tot. Després amb uns "aparatos" devien midar es gel i si havia baixat, posaven un altre cartell perquè no hi anassin a patinar.

Allà hi havia una llei pels al.lots, que fins els catorze anys havien d'anar a escola. Als catorze anys vos feien un permís per anar a fer feina. Amb un contracte amb l'amo, sense "seguros" ni res, tant cada dia: l'ed això i "listos". Però es patrò es comprometia a enviar-lo a escola una hora es dematl i una hora s'horabaixa, fins es devuit anys que quedaves fixo. No hi havia cap al.lot que no entengués de política, en sortir es

periòdic corrien per anar a comprar-lo. A aquells al.lots no hi havia qui els enganàs. Escoltau lo que em va passar. Jo som nat a Santa Creu de Ciutat, perquè mon pare era l'amo d'un hort que estava entre sa porta de Santa Catalina i es Jonquet, era s'hort d'En Moranta, que era d'En Maneu. Quan valg preparar per partir cap a França, valg haver de treure sa fe de naixement. Conelxem es secretari de Sant Antoniet -on hi havia es Jutjat de Ciutat -, Don Massià Bennassar, valg agafar es correu i a les nou ja era allà, a sa primera "taquilla" lis valg dir "venc a treure això" "heureu de venir demà" em digueren, "¿demà? jo he vengut de Calvià" "Be anau a aquella altra "taquilla" em contestaren. Mon pare m'havia dit que damunt les deu el secretari passava pes portal, per si el necessitava. M'envien a aquella altra "taquilla" i me tornen dir que havia de tornar demà, sa qüestió era que els donassis vint-i-cinc pessetes, que eren moltes, i tot d'una t'ho feien. M'envaig per avall, eren aprop de les deu, i el veig que ve "Bon dia Don Massià" "Uep! que hi ha res de nou?" i li valg explicar es cas "Au anem amb mi" i a sa primera "taquilla" les hi digué que m'ho arreglassin, i així ho valg tenir es mateix dia. I venc en es dir que a França aquells al.lots sabien quins eren es seus drets i lo que podien exigir, si no els despatxaven be li fotien una denúncia i l'en-demà ja n'hi havia un altre en es seu lloc.

També hi havia una altra llei que si a un cafè o a un restaurant donaven suc a qualcú que anàs gat, te posaven una bona multa i t'ho tancaven un parell de mesos.

-¿Vareu haver d'aprendre es francés?

Allà, lo primer que te posaven, si era un magatzem de fruites, era darrera es tasser fins que havies après es nom de totes ses fruites, a pesar de que hi havia molts d'es-

panyols, però tot t'ho demanaven amb francès. Si no ho entenes et delen "això homo!". Jo vaig estar tres mesos darrera es tasser des bar. Casi tots es negocis de fruites i cafès eren de propietaris espanyols. Perquè jo vos diré una cosa, no es "raro" que no nos puguin veure, jo ho comprenia i ara ho comprenc més: noltros lo que andvem era a explotar als francesos. A tot ho donàvem molt més "barato" ¿per què? Jo vos ho diré. Allà feien vuit hores i si tenies un francès llogat, a s'hora en punt, però en punt, se posava es davantal que era lo que l'amo l'hi havia de donar, ara bé, a s'hora de sortir també clavat, no et deia res. En canvi els espanyols no miràvem prim, primer dormíem, menjàvem i nos arreglàvem allà.

Me donaven quatre-cent francs que eren dos-centes pessetes. L'amo quan vaig tirar per venir em va dir que em donaria més doblers, però jo li vaig dir que havia fet tard.

Es cafè estava davant s'estació i tots els mercaders passaven per allà davant amb un ca estirant un carret, a cercar fruita a s'estació, i vaja aquells homos tenien set i s'aturaven a beure "una gerra" i els servia un tassó de cervesa "¿quant és?" "res". L'endemà s'entregaven amb pomes o "platanos". Sempre tenia fruita. I els dijous horabaixa era l'únic dia que tenia "libre", m'anava amb un amb s'altre per aquells bars, amb aquell italià que em va fer menjar... m'havia fuit des cap això, ara vos ho contaré lo de s'italià. M'anava per allà i per on ands sempre em delen que estava pagat i es que venia amb mi deia "sempre diuen que està pagat no se que fas" "fiet, jo ho tenc pagat endavant". Aquest italià, jo vos ho diré. Valg estar a un cafè a fora de sa capital, on hi havia moltes fàbriques, aquest cafè tenia un "quarto", i com que noltros dormíem a s'hotel,

aquest italià l'hi llogà, era sabater, dins es "quartó" hi havia posat una cortina i hi feia remendos, era un bon sabater. Sa qüestió és que cada dematí anava a comprar un bistec de cavall i em demanava "¿en vols un?" i jo li deia "no! deixem anar" cada dia menjava carn de cavall de sa vella, uns bistecots. Un dia li vaig dir "dun un" i ell mateix el m'ho va fregir i el vaig trobar boníssim. En vaig menjar quatre o cinc. Ell els dilluns, que tenia "libre", s'engatava, era un cas. Se solia engatar cada dilluns. Ja s'alxecava ben dematí i jo li deia "no has de pegar tan fort quan tornis Joan", duia un gallata, tenia els peus rodons, el pobre, i quan venia havia de passar pes tren, per un pont de fusta, i ja el sentia d'enfora amb els cops que pegava, no se com no va pegar a ningú mal.

- Llavors ¿ja venguéreu cap aquí?

Si com que t'encantaven als vint i t'entregaves als vint-i-ú, i en feies tres anys. Ja me deien es francesos "no t'envagis a Espanya que et duran an es moros i et mataran." Tan mateix hi valg esser servit d'anar hi an es moros, tanta sort que no em mataren. Hi valg estar setze mesos. Noltros acabàrem sa guerra. Valg fer quinze mesos de servici a Palma i setze a Marruecos, perquè tot es nostre batalló era a Marruecos.

- ¿Era sa guerra quan va quedar dividit en dos trossos, un de França i s'altre d'Espanya?

Si, si. Era a lo darrer. Això va ser en Primo. Jo te contaré s'història: Vàrem fer quinze mesos aquí en es "corté" del Carme, d'aquí anam a reemplaçar aquells. I res, en Sanjurjo era es "jefe" d'allà. I en Primo va dir que sa quinta del vint-i-quatre, que noltros erem del vint-i-quatre - hi havia sa quinta del vint-i-quatre i sa del vint-i-cinc - quedava llicenciada. Però

en Sanjurjo li va contestar que si llicència va el vint-i-quatre no responia de ses operacions. Ja havíem entregat es "fusil", cago amb ell, i mos tornen donar es "fusil", el vaig tirar ben enfora, no se va rompre però ben envant. I això que jo no vaig estar malament, estava d'ordenança d'un sargent. Perquè noltros no anàvem a combatir, anàvem a guardar una carretera que anava de Tetuan a Tanger. Lo dolent era es menjar que mos ho duïen per onze dies i anant alerta n'hi havia per cinc.

Hi havia es "blocaos", unes casetes amb unes alambrades que l'enrevoltaven, amb cinc soldats i un capò, estaven situats en es camellà, per controlar sa carretera, i més enderrera una possessió amb seixanta soldats i un tinent, dos canons i dues ametralladores, per protegir es "blocaos".

Es dies de boira havies d'estar molt alerta. Quan jo hi era devien tenir vestits de "regulares", se vestien d'allò i anaren a una possessió i feren net, no en deixaren cap de viu. Va esser quan s'imposaren ses consignes. Després anaren a una possessió i no contestaren a sa consigna i els feren nets a ells. Allà lo que havies d'estar més alerta, que en mataren bastants per sa confiança, s'anaven a rentar, t'havies d'anar a rentar com d'aquí a Son Pieres, i molts s'anaven tots sols, no hi vaig anar mai tot-sol, sempre cercava un "companyero" i "fusil" i correatge i mentre un se rentava s'altre vigilava. Perquè ells si la veuen perduda no ho intenten".

Fins a la pròxima.

Calvià a deu de març.
Joan Rubio

El nostre raconet

Vos recomanem una col·lecció que és pels més petits de tots, aquestes històries no-més són dibuixades. Cada nin ha de dir el que veu a les imatges o el que li suggereixen.

La col·lecció conta amb els següents títols:

1. La marieta
2. Les sabates noves
3. El globus
4. De excursió
5. Per que plores?
6. La maria
7. Bombolles de sabó
8. La papallona
9. Passejada
10. Bon dia
11. Deixa'm jugar
12. L'escola

Hi ha un llibret explicatiu que completa la col·lecció "Orientació pedagògica per a pares i mestres" on trobareu explicitades les bases pedagògiques i moltíssimes idees per a l'ús del material.

Carme López

Fitxa Tercera.

El So Neutre Semifinal:

Quan la A àtona de final de paraula, vou com se li afageix una altra lletra, deixa de ser A i passa a ser E. Això passa, sobre-tot, en fer els plurals. Exemples:

Casa - Cases

Cama - Cames

Una dona xerra - Dues dones xerren.

La O i la U.

Per saber quan heu d'escriure O i U, ten drem en compta aquestes regles:

1.- En posició final:

1.1.- masculina: sempre O, menys les que en castellà acaben en U o UO a les quals correspon U en català:

tribu - tribu

continuo - continu

individuo - individu.

1.2.- femenina: si en castellà la paraula acaba UA, escriurem UA:

agua - aigua

lengua - llengua

Pascua - Pasqua

2.- En tot cas, pot ser bona norma, regir-se per les paraules castellanques corresponents:

Molino - Molí

Bullir - Bullir

Hormiga - Formiga.

Aquí hem de destacar les següents excepcions: Capitulo=capítol; Bofetada=bufetada; Montaña=muntanya; montar=muntar; tormento=turment.

A les Balears moltes vegades feim O i U al final de paraules que acaben amb E, tal és el cas de: home, nostre, vostre, cotxe, etc. que pronunciam "homo, nostro, vostro, cotxo,..." essent l'escriptura correcta la indicada en el primer lloc.

Pareix difícil, però una vegada agafat per mà no presenta cap tipus de dificultat.

Aquí teniu la feina per practicar:

- Posau O, U, E, UA, segons pertogui:

Els hom_s de la m_ntanya han duit molt_s juguet_s als nostr_s infants. Les d_nes no v_len c_sir. Els meus c_sins han ll_gat una casa. Entre el renou dels cotx_s i els de les mot_s no puc d_rmir.

Aquesta és la traducció de l'exercici del mes passat:

barrera-barrera; blancura-blancor; caída-caiguda; zapato-sabata; ganar-guanyar; helado-gelat; correr-córrer; herir-ferir; jabón-sabó; langosta-llagosta; maduro-madur; menti-ra-mentida; merendar-berenar; papelito-papere; peinar-pentinar; peligroso-perillós; pensamiento-pensament; trabaja-treballes.

Manel Suàrez.

Demanam als Consellers i President de la Comunitat Autònoma que decideixin d'una vegada si han de retolar en català o en castellà, tal com podem veure, sense anar més enfora, als lletrers de la comunitat proporcionats als fornés.

Ens pareix incongruent que els regidors mallorquins del nostre Ajuntament, s'expressin en castellà durant les seves intervencions, quan els seus companys del consistori entenen perfectament el nostre idioma.

I també demanam, una vegada més, i no ens cansarem de fer-ho, una:

Aquest mes, Activitats, dedica aquesta columna com ja vos varem prometre l'altre mes a fer una xedradeta amb el senyor Anguera, professor de música del nostre teixme.

Nos ha contat que fa devers 60 anys que se dedica a la música que és la seva màxima afició, que és per ell tota la seva vida i que si tornàs a nèixer tornaria a fer música. Que el que li agrada més és ensenyar-la i fer les tasques de direcció

Les seves experiències amb el treball han estat bones en general i en altres casos millors.

Li agrada tot pipus de música i alguns dels seus cantants preferits són per exemple en Plácido Domingo, en Julio Iglesias...

Els caps de setmana els dedica, naturalment, a la música, a tocar amb grups a diferents puestos especialment hotela.

També ens conta com van les seves activitats d'ensenyança:

Imparteix classes als col·legits de Capdellà, Calvià, Peguera, Palmanova. Els horaris són:

Calvià: Dimecres de 12 a 4h

Divendres de 12 a 2h

Capdellà: Dimecres de 9 a 12h

Divendres de 12 a 2h

Peguera: Dilluns de 9 a 2h

Palmanova: Dimarts de 10 a 5h

Ensenya la solfa al mateix temps que els instruments, aquests són: guiterres, flauta dolça, llaud, bandurria, violí, trompeta, saxofon, piano, orgue, acordeó... Els que reben les classes són tant persones majors com a nins, (encara que els adults

van a classes a altres locals). Hi van molts de nins i sobretot abundan les nines; encara que hi ha afició el gran problema és que falla la força de voluntat per estodiar les lliçons.

Li agradaria que d'aquests grups sortís gent que s'hi dedica de gran a la música ja com afició o com a mitjà de vida, i que tingués tantes satisfaccions com ell.

Animam des d'aquí, enmig d'aquest món ple de violència, a que faceu de la música un dels vostres "hobbies".

Gràcies un pic més, senyor Anguera.

ANTONI MUÑOZ

**Ultramarinos MIR y
Pescados Puerto de
Pollensa**

Tel. 67 02 06

C/ Ca Na Cucó, 4.

CALVIA

COMESTIBLES

SIMÓ

Mayor, 50

CALVIA

Carnicería

VILCHEZ

C/ Mayor,

CALVIA

"la Caixa"
a les escoles

Per fer una tona de paper es necessita 2400kg de fusta (troncs d'arbres) i 200.000 l. d'aigua fresca; 200.000 l. i més de 7000kw/h d'energia, això per fer paper de primera qualitat. Si només volem fer paper de qualitat normal hem d'emprar per fer igualment un sola tona: 1700 kg de fusta, 100.000 l. d'aigua i 5000 kw/h. I per fer paper reciclat (paper recuperat) només necessitam paper vell, devers uns 2000 l. d'aigua i menys de 2500 kw/h.

Sabieu què devers uns 3000 diaris pesen s'equivalent d'una tona de paper?

Què aquests 1000 kg són prop de tres metres cúbics de fusta, que són vint anys de la vida de desset arbres.

Què en 1982 se varen gastar a Espanya 179.000 tones tan sols per diaris, això vol dir més de 2000000 arbres en més de 20 anys, 360000 tones de fusta i: desset mil milions d'aigua

Sabieu què a Espanya se tiren diàriament a nel fons més de 10.000.000 kg de paper

Què cada minut se destrueixen més de 20 Ha de bosc tropical, ja sabeu que el que hagi arbres és una de les coses que influeix a les pluges, una zona d'arbres és una zona de major pluviositat; per fabricar torcaboques i mocadors de celuloosa.

Què a tot el món se desertifica sense remei, per tallar els arbres i no tornar-los a sembrar, l'equivalent a dues vegades la superfície d'Andalusia, cada any!

No vos sembla que ja comença a ser hora replantar-nos aquesta absurda situació. Vos heu aturat a pensar quants de kilos debem emprar només a n'és nostre poble? I a n'és nostre terme?

Ens permetem, per tant un parell de suggerències:

A nivell individual, el que aprofitem al màxim el paper, (els quaderns, el paper d'embolicar, paper higiènic, mocadors, torcaboques, drapets... i no nos olvidem que el cartró també és paper!).

Qualcú ha pensat que montant una petita empresa de reciclatge de paper es poden obtenir tres grans beneficis? :

1er.- Monetari

2on.- Creació de llocs de feina

3er.- Lluita a favor de la Natura.

Que és un deure de l'escola el conèixer als alumnes i fer una campanya per que els nostres nins s'avesin a ben emprar les coses que ens ofereix la natura.

I per cert! es nostre Ajuntament podria també, fer una campanya:

Començant primer per la mateixa Casa de la Vila i acabant per contagiar a nel reste dels termes de les nostres illes.

A part de campanya publicitària es podria potenciar llocs de compra de paper

I per acabar si qualcú es vol informar més ampliament pot trobar bibliografia i direccions al article "vamos a fabricar papel" de la revista Integral nº 54.

maduixes i lliris

Juguets Gual

C/. Mayor, 16

Tel. 67 01 90

Calvià - Mallorca

BAUZA

★ ELECTRODOMESTICOS

★ JUGUETES

★ OBJETOS DE REGALO

C/ Mayor, 34

CALVIA

Aquest pic per a variar un poc xerrarem d'herbes, i per a començar va de RUDA (ruta graveolens), és un arbust perenne, és molt decoratiu i aromàtic. Les seves fulles són petites de color entre verd i blau, les seves flors agafen el color groc i arriba a tenir una alteria de 60 a 90 cms.

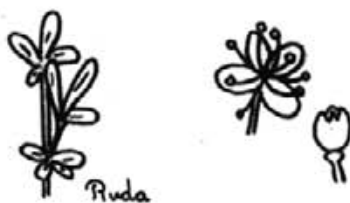
És originària de la mediterrània, encara que pot viure a climes més frescs i forma fàcilment verdisses.

Li agraden les terres amb bon drenatge i amb cal, ja sigui natural o afagida i li va molt bé estar a ple sol.

No se sol amagasemar sino que es cui així com és necessari.

Se pot sembrar a principis de primavera, i se propaga per llavors, divisió de les arrels o amb esqueixos o mudes de 10 a 14 cm de llargària, però s'han de collir a finals de l'estiu i se fan der arrels en un lloc provisional per transplantar-los a la tardor o primavera següent.

És emprada a la cuina per aromatitzar ensiams encara que en petites quantitats ja que aquestes fulles són amargues. Fa segles que s'emprava en medicina com a tisana per conservar la bona salut.

ROMANI (Rosmarinus officinalis)

També és un arbust que arriba a tenir fins uns 90 cms d'alçada, perenne de fulles aromàtiques, que també forma verdisses i al igual que la ruda és originària de la mediterrània, el seu nom botànic significa "roda de la mar". Les seves fulles són coriàcies i tenen forma d'agulles i el seu color va de verd a gris, i les seves flors són de color cel.

Li agrada la terra arenosa i ben drenada, no li agrada tenir les rels humides, li va millor els llocs resguardats i a soleats.

Rosmarinus officinalis

El millor per sembrar-lo és collir esqueixos amb rels ja que les seves llavors tardan molt en germinar. Se transplanta a finals de primavera o començament de l'estiu i se separen uns 40 cms. Els brots nous s'han de escapsar tots els anys després de la floració. Per guardar les seves fulles se cullen fresques, també se poden collir les flors, segons la necessitat, per secar s'agafen els brots a l'estiu.

Se propaga amb facilitat, si sembram esqueixos sense arrel, aquests han de estar a l'hiver a cubert, per transplantar-los a la següent primavera.

El romani és una bona planta per sembrar dins cossiols, però deurà ser entrada dins la casa durant l'hivern quan faci molt de fred.

Es emprat a la cuina per les carns a n'és forn especialment xot, vadella i pollastre. Amb els estofats, escabetxos, i plats d'ous, amb peix, mariscs i verdures. A deuat també per plats dolços. Fa també un bon tè i l'oli aromàtic tret de les seves fulles s'usa en perfums, xampús i altres cosmètics

Canino López

Panaderia

JUAN CARRILLO

C/ Mayor, 3.

CALVIA

CAMPANYA PUBLICITÀRIA

Promovida por Veïnats

COMPRAD EN LOS COMERCIOS DE CALVIA
UTILIZAR LAS INDUSTRIAS Y LOS SERVICIOS
DE CALVIA

HAY VENTAJAS:

- Tendréis mejor servicio que en Palma, donde no os conocen.
- Los precios no son más altos que en Palma, y no tenéis el inconveniente de tener que pagar el transporte hasta Ciutat.
- Cuanto mayores beneficios tengan nuestras empresas, mejor surtidas estarán, y nacerán más, todo lo cual redundará en un mejor servicio.
- Si hacéis una casa, tendréis la ventaja de tener al maestro de obras cerca de vuestra casa.
- Si necesitáis al carpintero o al herrero, lo tendréis cerca, y no tendréis que esperar a que venga de Palma para efectuar los diferentes trabajos.
- Los productos que harán son de mejor calidad porque no trabajan en grandes cantidades como las grandes industrias de Palma, además los industriales os tienen que ver cada día. Son vuestros vecinos.
- Si los beneficios quedan en Calvià, generarán puestos de trabajo en Calvià.
- No digamos que Calvià es un lugar muerto. Si damos vida a las empresas de Calvià, damos vida a Calvià
- Las grandes empresas de Palma tienen muchos beneficios. Nuestras pequeñas empresas no. No demos más beneficios a los que ya tienen muchos; Que nuestros dineros no se vayan a Palma, que queden en Calvià!
- NO SEAMOS UNA SUCURSAL DE PALMA
ENTRE TODOS CREAREMOS UNA ZONA DE MERCADO PROPIA EN CALVIA
DEMOS VIDA A CALVIA

Droguería y Ferretería

CALVIA

PINTURAS Y ESTUFAS DE LEÑA

MAYOR, 49

TELF. 67 01 61

A on antigament hi havia la Central telefònica, en Salvador Cladera, . . hi va posar una Ferreteria -Drogueria, ara fa uns vuit anys.

En Salvador va rebre a Veïnats per explicar-nos una mica com és i com li va el seu negoci.

Quan l'estava entrevistant anava entrant i sortint gent quasi continuament, la qual cosa vol dir que la gent conta amb la ferreteria i amb Salvador.

A més a més de Ferreteria-Drogueria també té articles esportius i perfumeria. Hi podeu trobar des de un clau fins a un motor de serrar passant per un xampú i una corretja per ca etc...

Es interessant destacar que, té estufes i cuines de llenya (que no se'n troben per tot ja que van molt cercades) té ofertes continues que ara són eines (claus de xixarra, n'hi han jocs des de 890 pts. fins a 2470 pts.) que té marques de berbi, quis i motors de serrar molt conegudes, com poden ser Black & Decker, Bosch, i Taladrin els primers i McCulloch, Topso i Dolmar els segons, entre altres.

A la pregunta de, quin consell donaries als teus clients, en Salvador va dir que si a qualqu li manca alguna cosa que ell no té, l'hi poden encarregar, ja que va cada dilluns a Palma i ho pot dur, que ja ho fa per molta gent fins i tot per gent des Capdellà i que quant més coses duu menys hi ha de carregar per ports, amb l'avantatge, pels que som clients seus, que ens surt al mateix preu que a Palma o fins i tot més barato ja que la benzina va molt cara.

Una particularitat és el servei que fa en Salvador, de adobar coses a les persones que no ho poden fer.

Finalment, per hever-nos rebut i contactat les seves coses i per moltes coses més, l'hi podem donar les gràcies a n'en Salvador.

Gràcies.

MAGUI.

PUB ROLLING'S
MUSIC-BAR "ES CASINO"
 Ca'n Vich, 3 - CALVIA

Entrevista a Francesc Mulet del Bar "Es Casino".

Veïnats.- Quan te'n feres càrrec i quines característiques té es Pub?

Xisco.- El vaig obrir el dia 10 de febrer del 83. El pub està a una travessera del carrer Major, al carrer ca'n Vich i abans era una botiga de queviures que es deia "Es Casino". El nom oficial amb el que està inscrit el pub es Pub ROLLINGS, encara que la gent ho coneix pes Casino.

Es un bar amb unes característiques molt determinades. Obrim a partir de les cinc de s'horabaixa i tancam entrada la nit.

Està decorat d'una forma intimista, amb taules camilles i cadires de fusta de tipus rústic i banes enrevoltant la sala amb coixins. A les parets hi ha quadres pintats pels al.lots de s'escola de Calvià. També hi ha un tauló d'anuncis, i d'activitats que es fan al poble. Damunt les taules hi ha un llum graduable a menys o més intensitat segons l'ambient que es vulgui crear. També hi tenc aire acondicionat que fa que a l'estiu si estigui realment bé.

Veïnats.- Has tengut cap tipus de problemes amb la gent que ve al bar?

Xisco.- Al estar el bar a una zona molt tranquil·la pels pocs veïnats que hi ha i degut a la gran quantitat de gent que ve, se origina un gran moviment de persones que donen un ambient viu i diferent al poble i que es fa notar especialment a la zona on estam.

Els problemes que he tengut són els típics d'un bar, de vegades qualcú beu un poc massa i crea situacions un poc difícils, per sort això no passa molt sovint.

Veïnats.- Què pot oferir "Es Casino" al jovent?

Xisco.- En primer lloc una bona discoteca amb més de 300 discs i que està al dia en quant als nous èxits que surten al mercat. El tipus de música que més agrada és l'anomenada "música disco" que posam a primera hora de s'horabaixa i entrant la nit es posa una música més tranquil·la estí Phil Collins, Dire Straits i altres.

A més hi ha màquines recreatives que canvien de joc cada cert temps, billar i futbolins, jocs d'escacs, dominó i carte.

A més el bar és el lloc social de la penya del Mallorca "es borino ros".

Més que un bar és un lloc de reunió a on el jovent de Calvià pot acudir a passa les tardes, és un lloc d'encontre allà on tots es coneixen i poden intercanviar les seves inquietuts.

Veïnats.- Quins projectes de futurs tens?

Xisco.- Voldria canviar la decoració renovant material que ja està deteriorat i posar més plantes dedins i defora del local.

ANTONIA BARCELÓ

PANADERIA

forn
nou

F. MARTINEZ

Calle Mayor, 48 - Tel. 670290 - CALVIA (Mallorca)

UDACO

del 15 al 31 de marzo:
 Recambios Frayma Vitela 145 pbs. Avda. Capdellà
 Fairy L. 137 "
 " 680 130 "
 Galletas Morili 70 "
 Joleanno L. 325 "

CALVIA

Comestibles C. VERGER

CRISIS EN EL C.D. CALVIÀ ?

En este pasado mes de febrero, en lo tocante a resultados, poco ha diferido de los restantes, con la única salvedad de que, a costa del Binissalem, se consiguió el primer y solitario punto positivo, en lo que va de campeonato, siendo los demás resultados totalmente negativos tal como nos tiene acostumbrados nuestro primer equipo.

Lo que sí ha sido inesperado, ¿o tal vez no?, algo había que intentar hacer, ha sido, repito, el cese del entrenador Sr. Solivellas siendo su puesto ocupado, de forma relámpago por el archiconocido Sr. Cardell, pues ya había dirigido en otras ocasiones al Calvià. Digo de forma relámpago, porque por causas que desconozco, este último Sr. ya no es el entrenador del equipo. Su paso por el Club, en esta ocasión, no puede haber sido más me teórico. Algo va mal en el seno del Club! Porque no me negarán que estas cosas y casos sean muy normales y edificantes. De momento parece ser que dirige el equipo el eterno Piñol..., aunque se rumorea, se dice, que vuelve el cesado Sr. Solivellas. La reoca, vamos. Y siguiendo con los rumores, se dice, se comenta, dicen que han dicho, que los jugadores Sampedro, Eric y Alzamora causan baja en el Club, al parecer, siguen los rumores, por asuntos económicos. Yo no sé si hay algo de verdad en todo eso, pero si así fuera, sería una lástima, pues estas cosas en nada benefician a la entidad ni al pueblo que representan. Esperemos y de verdad deseamos, que las aguas vuelvan a su cauce, que se normalice la cuestión, que se limen las posibles asperezas surgidas. De ser así, seguros estamos de que todo volverá a ser como antes.

Que así lo veamos.

S. Barceló.

Presocupante es la crisis que está atravesando el C.D. Calvià, ya que no se trata sólo de problemas deportivos, como pueden ser los malos resultados que el equipo ha obtenido en sus últimas confrontaciones, sino que a ello se añade la escasa liquidez económica.

Todo parece ser que comenzó con la dimisión presentada por Onofre Solivellas; entonces, se buscó a Miguel Cardell, éste aceptó y tuvo a su cargo al equipo durante dos semanas pero cuando se tuvo que cerrar el contrato, parece ser que sus pretensiones económicas fueron demasiado elevadas para el Club y no pudo ser. Yo tuve ocasión de hablar con él la noche en que se decidió que no entrenaría al Calvià puesto que había quedado para entrevistarle: la entrevista ya no la pudimos realizar, pero él me hizo saber que deseaba suerte al Calvià club al que había entrenado anteriormente, con muy buenos resultados y que sentía no haber podido llegar a un acuerdo.

El equipo parece ser quedará en manos del Secretario Técnico, Piñol, hasta que se encuentre a un nuevo entrenador, que parece ser será de nuevo Onofre Solivellas, porque el Club no puede permitirse más gastos.

Con los jugadores ha habido, aunque menos, algún que otro problema, ya que estuvieron dos meses sin cobrar, y para pagarlos se ha tenido que dar la baja a tres jugadores: Sampedro, Gosalbez y otro. Víctor, por otra parte, ha decidido jugar sin apenas cobrar nada por ello, demostrando ser una gran persona, además de gran jugador, con esto hacer ver que quiere de verdad al C.D. Calvià. Ahora sólo se les adeuda el mes de Febrero y, pese a ello, en una reunión que tuvo con los jugadores el presidente Sr. Fuster, manifestaron que todos ellos jugarían aunque fuera sin cobrar, y que al final de la liga se repartirían el dinero que hubiera en las arcas del Club, ya que lo que importaba era salvar la categoría.

Hay que tener en cuenta que al Calvià se le adeudan cerca de 400.000 pts. por parte de la Federación y si se mantiene en la categoría percibirá del Ayuntamiento 250.000pts.

Esperemos que con la buena voluntad y amor al Club que han demostrado todos los jugadores, se pueda salvar al C.D. Calviá de la debacle que significaría el descenso de categoría, creo que capacidad para ello existe, no sólo en los jugadores sino también en la parte directiva.

DISCOBOLO.

CARPINTERÍA
CALVIA

Hnos. INSERTE

C/. TRANSFORMADOR, S/N - TEL.

CALVIA - MALLORCA

|||
cerrajería
A. SOTOMAYOR

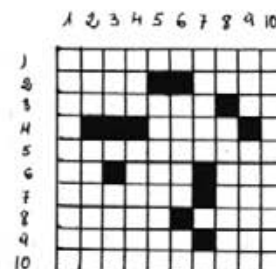
||| es ferrer
des poble

C. SON MI. Nº2 -CALVIA- MALLORCA

AVV

la vila

entre tots la farem amunt

HORIZONTALES

1. Que puede legislarse.-2. Al revés, roedor.- Sujeté el yugo a las bestias, al revés.- 3. Pusieses precio, valorases algo.- Al revés nombre de letra.- 4. Uno.- Fácilmente, por poco.- Vocal.- 5. Que inventa o construye.- 6. Nombre de letra, al revés.- Lugar donde se trillan las mieses.- Las tres primeras vocales.- 7. Acostumbraban, al revés.- Letras de una cadena de radio española.- 8. Antepuerta o tapiz.- Al revés, corta árboles.- 9. Contrario a la ley.- Letras de CIO.- 10. Gobierno de la plebe.-

VERTICALES

1. Propiedad rural muy extensa.- 2. Al revés, ammarre.- Conducto para aguas sucias al revés.- 3. Fluido aireforme.- Consonante.- Letras de lies.- 4. Pecado capital.- Aparto, destierro.- 5. Consonante.- Unidad de calor, plural y al revés.- 6. Cincuenta.- Llene, harte, al revés.- Consonante.- 7. Anhelo, angustia, al revés.- Vocal.- Vocal.- 8. Las dos primeras consonantes. Sacudida de la cola, al revés.- 9. Letras de len.- Relacionado con Icaro, personaje mítico.- 10. Santísimo Sacramento del altar.

CAJA DE BALEARES
"SA NOSTRA"

